

ΟΙ «ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ» ΤΩΝ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΙΑΝΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΗΘΟΥΣ

*Ἀρχιμ. Αὐγουστίνου Γ. Μύρου
Δρ Θεολογίας - Φιλολόγος*

Τό ἐκκλησιαστικό ἦθος

Οἱ γνήσιες ἐμπειρίες τῶν ἁγίων προϋποθέτουν τήν ἀληθινή ταπείνωση καί τήν κάθαρση τοῦ νοῦ καί τῆς καρδίας, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μακάρισε τοὺς «καθαροὺς τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεόν ὁψονται»¹, καί μᾶς διαβεβαίωσε ὅτι «ὁ Θεός ταπεινοῖς δίδωσι χάριν»². Ἀντίθετα, οἱ νόθεσ ἐμπειρίες ἐνεργοῦνται σέ πρόσωπα, πού ἀγνοοῦν ἢ περιφρονοῦν τή μυστηριακή κάθαρση τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου καί ἐπαναπαύονται σέ ἓνα φαρισαϊκό ἠθικιστικό εὐσεβισμό.

Στό σημεῖο αὐτό μᾶς εἶναι ἀποκαλυπτική ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ στήν ἐπί τοῦ ὄρους ὁμιλία σχετικά μέ τοὺς ψευδοπροφήτες: «Προσέχετε δέ ἀπό τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες. Ἀπό τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσαθε αὐτούς»³. Ἡ ἐξωτερική τους ὄψη δίνει τήν ἐντύπωση ἀγαθῶν καί ἁγίων ἀνθρώπων. Ἐάν μάλιστα ἤθελε κάποιος νά στηριχθῆ στίς χαρισματικές τους ἐμπειρίες, δέν θά εἶχε καμμία ἀμφιβολία ὅτι πρόκειται γιά γνήσιους καί ἀληθινούς προφήτες τοῦ Θεοῦ. Αὐτές ἐξ ἄλλου τίς ἐμπειρίες προβάλλουν καί οἱ ἴδιοι: «Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῶ ὀνόματι προεφητεύσαμεν καί τῷ σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλλομεν καί τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;». Τό ἀλάνθαστο ὅμως βλέμμα τοῦ Χριστοῦ βλέπει κάτω ἀπό τήν προδιά καί τή μάσκα, πού φοροῦν, τήν ἀρπακτικότητα τοῦ λύκου καί ἀποφαίνεται: «Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τό θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»⁴ καί «τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων

*ὑμᾶς ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τήν ἀνομίαν»*⁵.

Οἱ «καρποί», ἀπό τοὺς ὁποίους, σύμφωνα μέ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ, μποροῦμε νά διακρίνομε τοὺς γνήσιους ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ ἀπό τοὺς ὑποκριτές, δέν εἶναι οὔτε οἱ ὑποκειμενικές «ἐμπειρίες» τους, οὔτε ἡ ἐπιφανειακή ἄσκηση τῶν ποικίλων ἀρετῶν, πού εἶναι γνώρισμα καί τῶν εὐσεβιστῶν καί τῶν ὀπαδῶν ἄλλων θρησκειῶν καί αἰρέσεων. Εἶναι ἡ μαρτυρημένη ἐφαρμογή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ὅμως, τό θέλημα τοῦ Θεοῦ στήν καθολική του ἄποψη εἶναι μυστηριό⁶ καί δέν ἐκφράζεται μέ τήν ὑποκειμενική ἐρμηνεία τῶν Γραφῶν καί τίς αὐθαίρετες προσωπικές ἐμπειρίες, ἀλλά μέ τήν αὐθεντική Διδαχή καί τή μυστηριακή ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅταν ὁμιλοῦμε γιά ἐκκλησιαστικό ἦθος ἐννοοῦμε τόν τρόπο τῆς ζωῆς, πού εἶναι σύμφωνος μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτός ὁ τρόπος ζωῆς διώνεται μόνον ἐάν συνδεθοῦμε ἀληθινά μέ τή ζωή τοῦ Χριστοῦ, ἐάν γίνουμε «θείας κοινωνοί φύσεως»⁷. Ὅποιος, ἐπομένως, ἀθετεῖ τή Διδαχή τῆς Ἐκκλησίας καί δέν συνδέεται μυστηριακά μέ τήν ἱστορική Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἔχη καί ἀληθινή ζωή, πού εἶναι ἡ πεμπτουσία τοῦ γνησίου ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους. Ἐδῶ ἰσχύει αὐτό πού ἀριστοτεχνικά διατύπωσε ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος: «Ἡμῶν σύμφωνος ἡ γνώμη τῇ Εὐχαριστίᾳ καί ἡ Εὐχαριστία βεβαιοῖ τήν γνώμην»⁸.

Οἱ γνήσιες ἐμπειρίες τῶν ἁγίων δέν ἐρμηνεύονται οὔτε λογικά οὔτε ψυχολογικά. Ὑπερβαί-

5. Ματθ. 7, 23.

6. Βλ. Ἐφ. 1, 9, «γνωρίσας ἡμῖν τό μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τήν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προσέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καί τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ».

7. 2 Πετρ. 1, 4.

8. Ἁγίου Εἰρηναίου, Ἐλεγχος καί ἀνατροπή τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, 4, 18, 5.

1. Ματθ. 5, 8.

2. Ἰακ. 4, 6.

3. Ματθ. 7, 15

4. Ματθ. 7, 21.

νουν τόν λόγο, αλλά και τό συναίσθημα. Κινοῦνται στόν χῶρο τοῦ μυστηρίου. Γι' αὐτό και ὅσοι γεύονται αὐτές τίς ἐμπειρίες, δέν ἐκφράζονται μέ ἐπιπόλαιους πανηγυρισμούς και θεατρικές λατρευτικές ἐπιδείξεις. Οὔτε ἐπιχειροῦν νά τίς μετατρέψουν σέ ἐπιχειρήματα, γιά νά πείσουν λογικά τούς ἄλλους ὅτι βρίσκονται στήν ἀλήθεια. Ἀντίθετα διώνουν μυσταγωγικά τήν ἐμπειρία πού τούς χάρισε ὁ πολυεύσπλαχνος Θεός, ἐκφράζονται μέ ἱεροπρέπεια και σιωποῦν. Ἔτσι μαρτυροῦν τήν ἀλήθεια.

Χαρακτηριστική εἶναι ἡ στάση τῶν τριῶν μαθητῶν, πού ἐξησαν ἀπό κοντά τήν ἐμπειρία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς: «καί αὐτοί ἐσίγησαν και οὐδενί ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδέν ὧν ἐωράκασιν»⁹. Συνήθως δέ, κρύβουν μέ ἐπιμέλεια τίς πνευματικές τους ἐμπειρίες, και μόνον σέ σπάνιες περιπτώσεις τίς δημοσιοποιοῦν, Ἔτσι συνέβη μέ τή Παναγία, ἡ ὁποία, βλέποντας ἀπό κοντά τή θαυμαστή παιδική βιοτή τοῦ Χριστοῦ, «διετήρει πάντα τά ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς»¹⁰, ἡ μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο, ὁ ὁποῖος κρατοῦσε γιά δεκατέσσερα ὁλόκληρα χρόνια μυστικές τίς ἐμπειρίες οὐρανίων ἀποκαλύψεων¹¹.

Οἱ νόθες ἐμπειρίες, ἀντίθετα, σχετίζονται μέ τήν ἔπαρση, τήν ὑποκρισία¹² και τό πνεῦμα τῆς πλάνης, πού εἶναι πνεῦμα δαιμονικό, ὅπως μαρτυρεῖται στό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως: «Καί εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος και ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου και ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα, ὡς βάρτραχοι· εἰσὶ γάρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα...»¹³. Ἡ ἐπιτέλεση τῶν σημείων φανερῶνει ὅτι τά παραπάνω πρόσωπα διώνουν κάποιες «ἐμπειρίες». Ὅμως αὐτές σίγουρα δέν εἶναι ἐμπειρίες τοῦ Θεοῦ, ἀλλά τοῦ δαιμονικοῦ πνεύματος.

Τό πνεῦμα τῆς πλάνης εἶναι δυνατόν νά ὑποκρίνεται ἀκόμη και ὅτι ἀναγνωρίζει τούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' αὐτό τό κάνει μόνο και μό-

νο γιά νά ἐξυπηρετήσῃ τούς ἰδιοτελεῖς σκοπούς του. Κλασικό παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ περίπτωση τῆς παιδίσκης μέ τό πνεῦμα πύθωνος, πού συνέστηνε τούς ἀποστόλους, ὅταν πρωτοπῆγαν στούς Φίλιππους, και ἔκραξε: «Οὔτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλουσιν ἡμῖν ὁδόν σωτηρίας»¹⁴. Ὅμως οἱ ἀπόστολοι οὔτε ἀναγνώρισαν τήν «ἐμπειρία» τῆς, οὔτε ἀξιοποίησαν τή μαρτυρία τῆς, διότι εἶχαν πλήρη τήν συναίσθηση ὅτι δέν λαλεῖ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά τό δαιμονικό πνεῦμα τῆς πλάνης.

Γίνεται λοιπόν, φανερό ὅτι οἱ μέ γνήσιες ἐμπειρίες ὑπερβαίνουν τήν ἀνθρώπινη λογική και τό συναίσθημα και ἐμπνέονται μαρτυρημένα ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἐνῶ οἱ νόθες ἐγκλωβίζονται μέσα στό λογικό και συναισθηματικό πεδίο τοῦ ἀνθρώπου και εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐπηρεῖας τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης. Ἐπομένως και πάλι δέν εἶναι οἱ «ἐμπειρίες» αὐτές πού καθορίζουν τήν γνησιότητα τοῦ ἥθους, ἀλλά τό πραγματικό ἐκκλησιαστικό ἥθος εἶναι αὐτό πού μαρτυρεῖ γιά τή γνησιότητα τῶν ἐμπειριῶν, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ἡ Διδαχή τῶν ἀποστόλων: «Οὐ πᾶς δέ ὁ λαλῶν ἐν πνεύματι προφήτης ἐστίν, ἀλλ' ἐάν ἔχη τούς τρόπους τοῦ Κυρίου. Ἀπό οὗν τῶν τρόπων γνωσθῆσεται ὁ ψευδοπροφήτης και ὁ προφήτης»¹⁵.

Οἱ «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν και τό ἐκκλησιαστικό ἥθος

Διαβάζοντας κανεῖς τίς συχνές ὁμολογίες τῶν νέων προσηλύτων στίς Ὄργανώσεις τῶν Πεντηκοστιανῶν, μέσα στίς ὁποῖες (ὁμολογίες) περιγράφονται στερεότυπα οἱ προσωπικές τους ἐμπειρίες, ἐντυπωσιάζεται στήν ἀρχή γιά τήν θαυμαστή ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς τους, πού συνίσταται σέ ἀπαλλαγὴ ἀπό διάφορες κακές συνήθειες (ἀδικίες, μίση, κλοπές, κάπνισμα, ἀλκοόλ, πορνεία, ὀργή και ἄλλα). Αὐτή ἡ ἀλλαγὴ χρησιμοποιεῖται ὡς ἀκαταμάχητο ἐπιχείρημα τόσο γιά τήν γνησιότητα τῶν «ἐμπειριῶν» τους, ὅσο και γιά τήν ἐγκυροτητα και μοναδικότητα τῆς Ὁμολογίας τους¹⁶. Ὅποιος ὅμως γωρίζει σέ βάθος

9. Λουκ. 9, 36.

10. Λουκ. 2, 51.

11. 2 Κορ. 12, 1-10.

12. Ματθ. 7, 15, «Προσέχετε δέ ἀπό τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἐσῶθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες».

13. Ἄπ. 16, 13-14.

14. Πράξ. 16, 17.

15. Διδαχή 11, 8.

16. Σέ κάθε φύλλο τῆς ἐφημερίδας τους, Χριστιανισμός, ὑπάρχει εἰδικός χῶρος γιά τήν καταχώρηση ὁμολογιῶν και ἐμπει-

τήν ἀληθινή πνευματικότητα καί τό γνήσιο ἐκκλησιαστικό ἦθος, διαπιστώνει πολύ εὐκολα μία ἐξωφρενική μονομέρεια στήν ἀπλοποιητική αὐτή ἠθική τῶν Πεντηκοστιανῶν, πού ταυτίζεται μέ τόν προτεσταντικό εὐσεβισμό.

Ὅπως σημειώνει ὁ μεταστραφείς στήν Ὁρθόδοξία πρώην εὐαγγελικός Frank Schaeffer, γιά τίς περιπτώσεις αὐτές, «*Ἡ πνευματικότητα εἶναι ἀποκομμένη ἀπό τήν ἐξωτερική, τή χειροπιαστή, τήν πραγματική μυστηριακή ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί τώρα ὑπάρχει μόνο στόν δικό της ἐσωτερικοποιημένο κόσμο τῶν συναισθημάτων. Μέσα στο κλίμα τοῦ ἰδιωτικοῦ εὐσεβισμοῦ... οἱ ἀρχαῖες πνευματικές ἀλήθειες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες κάποτε περιέκλειαν τίς ἐσωτερικές καί ἐξωτερικές ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης, ἔχουν πλέον μαρανθεῖ*»¹⁷.

Ἡ μεταστροφή ἀπό τήν ἀμαρτωλή ζωή στήν ἀναγεννημένη ζωή καί οἱ γνωστές «ἐμπειρίες», πού περιγράφονται μ' ἕναν κουραστικά πανομοιότυπο τρόπο σέ ὅλες τίς ὁμολογίες, εἶναι τελείως ἀποκομμένη ἀπό τήν πραγματικότητα τοῦ μυστηρίου. Οἱ «ἐμπειρίες» τους δέν συνδέονται μέ τό Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος, οὔτε μέ τό Μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἀλλά μέ τήν αὐθαίρετη καί ὑποκειμενική «ἀναγέννηση» καί μέ τό κατά μαγικό τρόπο γενόμενο «βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἀπουσιάζουν προκλητικά ἀπό τήν «πνευματικότητα» τῶν Πεντηκοστιανῶν ἡ θέωση ὡς στόχος τῆς ὑπάρξεως τοῦ πιστοῦ, ἡ ἄσκησις ὡς πορεία πρὸς τή σωτηρία καί ἡ αὐθεντική μυστηριακή ζωή. «*Αὐτοί θέλουν ἀνάσταση καί χαρίσματα πνευματικά, χωρίς νά σταυρώσουν τόν ἑαυτό τους διά τῆς μετανοίας, τῆς ἀσκήσεως, τῆς νηστείας, τῆς ὑπακοῆς στήν Ἐκκλησία*»¹⁸. «*Ἐκεῖνο πού ὑπῆρξε πάντοτε ἡ κοινή κληρονομιά ὄλων τῶν χριστιανῶν, ὁ ἐορτασμός δηλαδή τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἡ ἀναίμακτη θυσία... δέν εἶναι γιά αὐτούς (τούς Πεντηκοστιανούς) παρά μία ἐλάχιστη ἐνδιαφέρουσα ἀνάμνηση*»¹⁹ μέ τήν ψυχολογική ἔννοια τοῦ ὄρου.

ριῶν τῶν προσηλύτων, πού ἔχουν προφανῆ σκοπό νά ἀποδείξουν τήν ἐγκυρότητα τῆς Ὁργανώσεώς τους.

17. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σ. 248.

18. Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Ἐμπειρίες τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, σ. 30.

19. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σ. 457.

Ἡ εὐσεβιστική αὐτή ζωή, ὅσο κι ἄν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως θαυμαστή καί ὑποδειγματική, στήν πραγματικότητα δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τήν ἀληθινή ζωή, πού χαρίζει ἡ πραγματική παρουσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί ἡ ἔνωσή μας μέ τόν Θεάνθρωπο, ὅπως μᾶς τό δεβαιώνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «*Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ φάγητε τήν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου καί πίητε αὐτοῦ τό αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς*»²⁰.

Ἡ ἔλλειψη γνησίου ἱστορικοῦ πλαισίου καί ἐγκυρης ἐκκλησιαστικῆς δομῆς, ἡ ἀλλοίωση τῆς αὐθεντικῆς Ἀποστολικῆς Διδασχῆς, μαζί μέ τήν ἀπουσία τῆς παραδεδομένης λατρευτικῆς ζωῆς στόν χῶρο τῶν Πεντηκοστιανῶν, ὀδηγοῦν σέ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες νά καλυφθῆ τό κενό ἀπό τό ψυχολογικό κλίμα, μέσα στό ὁποῖο ἐνεργοῦνται οἱ λεγόμενες «ἐμπειρίες» τους. Αὐτό μποροῦμε εὐκολα νά τό διαπιστώσουμε ἐξετάζοντας μέ προσοχή τά ὅσα λέγονται καί πράττονται στίς συναθροίσεις τους καί ἐπαναλαμβάνονται κάθε φορά στερεότυπα. Παραθέτω ἐδῶ αὐτούσιο ἕνα ἀπόσπασμα ἀπό ὁμιλία πεντηκοστιανοῦ ποιμένος μέ προτροπές γιά ἀναγέννηση:

«*Ἄν καμμιά ψυχὴ θέλει νά δώσει τήν καρδιά της στόν Χριστό, μπορεῖ νᾶρθεῖ ἐδῶ μπροστά νά γονατίσει καί νά πεῖ: Χριστέ μου, σῶσε με καί ἐλέησέ με, σφράγισέ με καί ἐμένα μέ τό Πνεῦμα σου τό ἅγιο... (ῦμνος)... Ἐάν ἐσύ θέλεις νά παραδοθεῖς στόν Χριστό, νά πεῖς: Κύριε, θέλω νά ἐγώ... Πάρε μαξιλλαράκι, γονάτισε καί θά σέ σώσει... (ῦμνος)...*»²¹. «*Νά πεῖς ; Κύριε, ἀναγέννησέ με. Μπορεῖς νά τό πεῖς. Πές το σήμερα τό πρωί Κύριε, σήμερα νά μέ ἀναγεννήσεις... Σήμερα τό πρωί ἔχω νά πῶ σ' αὐτούς πού δέν ἀναγεννήθηκαν ὅτι ὁ ἄνεμος εἶναι ἔτοιμος νά πνεύσει στήν καρδιά τους... Θά ψάλουμε τόν ῦμνο "Πρέπει νά γεννηθεῖς" καί θέλω σήμερα τό πρωί, ἐάν κανένας δέν ἀναγεννήθηκε νά ἀναγεννηθεῖ. Εἶναι καμμιά ψυχὴ πού δέν ἔχει ἀναγεννηθεῖ; νά σηκώσει τό χέρι του! Μάλιστα! Ἐάν δέν ἔχεις ἀναγεννηθεῖ, σήμερα τό πρωί πρέπει ν' ἀναγεννηθεῖς... ἔλα πάρε ἕνα μαξιλλαράκι, γονάτισε καί πές: Κύριε, ἀναγέννησέ με*»²².

20. Ἰω. 6, 53.

21. Ὁμιλία κ. Λ. Φέγγου, 1-6-1982.

22. Ὁμιλία κ. Λ. Φέγγου, 2-3-1980. Πρὸβλ. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σ. 219, «Ἡ Χριστιανοσύνη ὑποθαμιστή»

Ἄναφέρω, ἐπίσης, τή μαρτυρία κάποιας κυρίας, ἡ ὁποία εἶχε παρασυρθῆ γιά ἓνα χρονικό διάστημα ἀπό τή ἐξαδέλφη της. Σήμερα ἐνθυμεῖται καί ὁμολογεῖ: «Γονατίζαμε καί προσευχόμεσταν ὁ καθένας μέ τά δικά του λόγια φωνάζοντας δυνατά. Ἄς φωνάξουμε ὅλοι, ἔλεγε ἡ ἐξαδέλφη μου, Ἄγιο Πνεῦμα ἔλα. Ἔλα, Ἄγιο Πνεῦμα». Γινόταν πανδαμόνιο. Ἔλεγε ἡ ἐξαδέλφη μου, ἔρχεται τό Ἄγιο Πνεῦμα. Καί ξαφνικά ἄρχισα νά γλωσσολαλῶ. Ἔλεγα ἀκαταλαβίστικα πράγματα. Ἡ γλῶσσα μου γινόταν χονδρή καί θρυσόμοια σέ ἄλλη κατάσταση, σέ μεγάλη σύγχυση»²³.

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεξιάδου, «Ἡ ἀναγκαιότητα αὐτῶν τῶν ἐμπειριῶν προκαλεῖ ἀτμόσφαιρα ψυχολογικῆς πίεσεως, γιατί κάποιος πού δέν ἔχει αὐτές τίς πνευματικές ἐμπειρίες τοῦτο ἀποδίδεται στό ὅτι δέν πιστεύει σωστά! Ἡ ψυχολογική αὐτή πίεση ἀξάνεται ιδιαίτερα στίς ομάδες ἐκεῖνες πού φρονοῦν ὅτι χωρίς τό βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν ὑπάρχει ἐμπειρία τῆς σωτηρίας.

Ὅμως μ' αὐτόν τόν τρόπο ἐξαφανίζονται τά σύνορα μεταξύ τῆς δράσης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού δημιουργεῖ γνήσιες πνευματικές ἐμπειρίες σάν ἐκείνη τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Α' Κορ. 12, 1-3) καί ὑποκειμενικῶν ἢ δαιμονικῶν καταστάσεων, πού ὀδηγοῦν σέ (λεγόμενες) "ἐμπειρίες"²⁴.

Ἐνδιαφέρουσα στό σημεῖο αὐτό εἶναι καί ἡ μαρτυρία τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, ὁ ὁποῖος παλαιότερα ὡς ἐρευνητής στήν Ἀμερική παρακολούθησε μία συνάθροιση Πεντηκοστιανῶν. Γράφει: «Ἡ ἔκκλησία" τους ἦταν σάν μιά αἶθουσα σχολείου. Ἄρχισε πρῶτα ἓνα ὄργανο νά παίξει κάποια μουσική μέ ἀπαλούς καί σιγανούς ἤχους, πού ὅσο προχωροῦσε γινόταν πιο ἐντατική, πιο ἐκκωφαντική καί ἐξαλλη, ὥστε νά προκαλῆ ἔξαψι. Τέλειωσε ἡ μουσική καί ἄρχισε ὁ ἱεροκήρυκας. Ἄρχισε καί αὐτός ἀπαλά καί, ὅσο προχωροῦσε, φώναζε δυνατώτερα. Στό τέλος δημιούργησε καί αὐτός μία κατάστασι ἐξάψεως. Καί τό-

τε, ὅταν ὅλοι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πάθει ὁμαδική ὑποβολή καί ὑστερία, ἄρχισαν νά φωνάζουν, νά σηκώνουν καί νά κινοῦν τά χέρια, νά βγάσουν ἀναρθρες κραυγές. Ἐνοιωσα τότε ὅτι δέν ἦταν ἐκεῖ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖο εἶναι Πνεῦμα εἰρήνης καί ὄχι ταραχῆς καί ἐξάψεως. Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δέν ἔρχεται μέ Τεχνικούς καί ψυχολογικούς τρόπους»²⁵.

Εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι τό πνεῦμα τῆς ἐξάψεως καί τῆς θορυβώδους ἐκστάσεως δέν ἔχει καμμία σχέση μέ τό Ἄγιο Πνεῦμα, πού μᾶς πληρώνει μέ ἐκείνη τήν εἰρήνη «τήν ὑπερεχουσαν πάντα νοῦν»²⁶, ὅταν ἐνσυνείδητα συμμετέχουμε στήν μυστηριακή λατρεία τῆς Ἐκκλησίας²⁷.

Ἐμεῖς μποροῦμε νά συγκρίνουμε τίς νευρωτικές καί μίξερес προτροπές γιά «ἀναγέννηση», τίς ἐκδιαστικές ἐπικλήσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τίς ἀτακτες κινήσεις τοῦ σώματος, τίς ἀναρθρες κραυγές καί τίς θεατρνίστικες συσπάσεις τοῦ προσώπου, ὅσων λαμβάνουν μέρος στίς συναθροίσεις τῶν Πεντηκοστιανῶν καί ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν ἐμπειρίες, μέ τήν σοβαρότητα καί τήν ἀρχοντιά τῶν διαλόγων στήν κατήχηση γιά τό Ὁρθόδοξο Βάπτισμα (« - Ἀποτάση τῶ σατανᾶ; - Ἀποτάσσομαι. - Συντάση τῶ Χριστῶ; - Συντάσσομαι») μέ τήν ἱεροπρέπεια τῶν διαλόγων μεταξύ λειτουργοῦ ἱερέως καί πιστῶν στή Θεία Λειτουργία («ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. - Κύριε, ἐλέησον. - Ἄνω σχῶμεν τās καρδίας. - ἔχομεν πρός τόν Κύριον») μέ τό εὐλαβικό σταυροκόπημα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μέ τό ἱλαρό πρόσωπο αὐτῶν πού παρακολουθοῦν τήν ἀναστάσιμη Θεία Λειτουργία, καθώς φωτίζονται ἀπ' τ' ἁγιοκέρι, εὐωδιάζουν ἀπό τό λιβάνι, προσέρχονται προετοιμασμένοι στό Μυστήριον τῆς Θείας Κοινωνίας καί ὁμολογοῦν: «Εἶδομεν τό φῶς τό ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὔρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες· αὕτη γάρ ἡμᾶς ἔσωσεν»²⁸.

25. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Ἐμπειρίες τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, σ. 22.
26. Φιλ. 4, 7.

27. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, Ἡ Εὐχαριστία, σ. 256-257, «Ἡ θεία Λειτουργία τελέστηκε... καί τό Ποτήριον μεταφέρεται στήν Ἁγία Τράπεζα. Ἡ μικρή συναπτή, ἡ μικρή εὐχαριστία... Καί μετά ἀπό αὐτό, "ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν". Πόσο φανερά, ἀλλά καί φωτεινά εἶναι ὅλα. Πόσο ἀπόλυτα ἐκπληρωμένα. Μέ τή χαρά διαποτισμένα. Ἐμεῖς θρυσόμαστε πάλι στήν ἀρχή, ἐκεῖ ὅπου ἄρχισε ἡ ἀνύψωσή μας στήν Τράπεζα τοῦ Χριστοῦ στή Βασιλεία του... "Κύριε, καλόν ἐστίν ἡμᾶς ὡδε εἶναι"».

28. Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἡ Θεία Λειτουργία.

κε στό ἐπίπεδο ἐκείνων πού ἐνεργοποιοῦν τό ἀκροατήριον μέ τήν δύναμη τῆς θετικῆς σκέψης».

23. Μαρτυρία κ. Ἀ. Π., Κοζάνη.

24. Βλ. π. Ἀντωνίου Ἀλεξιάδου, Ἐγχειρίδιο αἰρέσεων..., σ. 174.